

"...det skriftord, som lød i jeres ører"

Prædiken på 1. søndag i advent 2007 i Gratiakirken ved LGJ.
Salmer: 66 / 150,1-6 / 71 / 59 / 430 / 62

Evangelium: Lukas 4,16-30

Han kom også til Nazaret, hvor han var vokset op. På sabbatten gik han efter sædvane ind i synagogen, og han rejste sig for at læse op. Man rakte ham profeten Esajas' bog, og han åbnede den og fandt det sted, hvor der står skrevet: Herrens ånd er over mig, fordi han har salvet mig. Han har sendt mig for at bringe godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde, for at sætte undertrykte i frihed, for at udråbe et nådeår fra Herren.

Så lukkede han bogen, gav den til tjeneren og satte sig, og alle i synagogen rettede spændt øjnene mod ham. Da begyndte han at tale til dem og sagde: "I dag er det skriftord, som lød i jeres ører, gået i opfyldelse." Alle gav de ham deres bifald og undrede sig over de nådefulde ord, som udgik af hans mund, og de spurgte: "Er det ikke Josefs søn?" Han svarede dem: "I vil sikkert bruge denne talemåde mod mig: Læge, læg dig selv! og sige: Vi har hørt om alt det, der er sket i Kapernaum; gør det samme her i din hjemby!" Men han sagde: "Sandelig siger jeg jer: Ingen profet er anerkendt i sin hjemby. Og jeg siger jer, som sandt er: Der var mange enker i Israel på Elias' tid, dengang himlen var lukket i tre år og seks måneder, så der blev stor hungersnød i hele landet; og Elias blev ikke sendt til nogen af dem, men til en enke i Sarepta i Sidons land. Og der var mange spedalske i Israel på profeten Elisas tid; og ingen af dem blev rensset, men det blev syreren Na'aman." Alle i synagogen blev ude af sig selv af raseri, da de hørte det; de sprang op, jog ham ud af byen og drev ham hen til kanten af det bjerg, deres by var bygget på, for at styrte ham ned. Men han banede sig vej imellem dem og gik.

"Det man siger, er man selv"

Sådan kan børn sige, når de er efter hinanden. Og nogle gange kan der være noget sandt heri. For det, man irriterer sig over hos andre og kritiserer dem for, kan meget vel hænge sammen med, at man selv har det som en af sine svage sider, og derfor har ekstra svært ved at møde det hos andre. På den måde kan det være sandt, at "det man siger, er man selv." - Men sætningen indeholder også en positiv sandhed: Når forældre og børn siger gode ting til og om hinanden, vokser noget godt frem. Og når man udtrykker sin kærlighed overfor sin ægtefælle, kan det sagte komme retur, så han selv bliver dét, man kalder den anden. "Du er min elskede!" Og svaret kommer tilbage: "Du er den, jeg elsker!" - Sådan bliver man i nogle situationer det, man siger, at andre er. Vi mennesker har behov for at høre og mærke, at vi bliver holdt af og hører til hos dem, vi selv holder af.

Det han læser, er han selv

Evangeliet i dag fortæller, at Jesus kom til sin hjemby, Nazareth, hvor han var vokset op. Han gik - som han plejede - ind i synagogen på sabbatten. Oversat betyder det, at han gik til gudstjeneste om søndagen. Og dér læste fra profeten Esajas og fortalte dem med profetiske ord, hvem han var. Det, Skriften sagde, det var han selv. Kort forinden var Jesus blevet døbt i Jordan-floden. Her havde Gud Fader sagt til ham: »Du er min elskede søn, i dig har jeg fundet velbehag!« (Luk 3,22). Det var en identitet, han altid havde haft - fra evighed var han hos Faderen og ét med ham. Det blev åbenbaret af englene overfor hyrderne, da han blev født i Betlehem. Det blev siden åbenbaret for flere og flere. Og efter hans opstandelse skulle det prædikes for alle i hele verden, for at mennesker ved dette budskab kunne komme til tro og blive Guds børn.

Når vi hører Guds ord om, hvem Jesus er, og hvem vi selv er, da kan netop dette ord omskabe og gøre os til noget, vi ellers ikke er. Guds ord er den levende sandhed, som kan afsløre os i samvittigheden og hjertet, så vi åbner os for Guds hjælp og frelse. Guds taler sig ind på os, så vi får tillid til hans barmhjertighed og nåde. Det, Gud fortæller os, at han er, der bliver han dermed også for os, når vi får tillid til ham. Og vi bliver hans kære børn, når han siger, at vi er hans kære børn.

Forud for Jesu fødsel sagde Herren til Josef: *Du skal give ham navnet Jesus, for han skal frelse sit folk fra deres synder.* Det gjorde Josef. Og barnet blev, hvad han blev kaldt: Han blev Jesus, og det betyder ”Frelseren”. Nu stod han midt i synagogen med det ord, som han selv var opfyldelsen af. Han læste profeten Esajas: *Herrens ånd er over mig, fordi han har salvet mig. Så lukkede han bogen, gav den til tjeneren og satte sig, og alle i synagogen rettede spændt øjnene mod ham. Da begyndte han at tale til dem og sagde: ”I dag er det skriftord, som lød i jeres ører, gået i opfyldelse.”* Han var den tjener, som Gud gennem profeten havde lovet skulle komme til verden. Han var den salvede.

Hjælpen til os, som lytter

Han fortsatte med at tale til dem, om den hjælp og frelse, som netop nu var midt blandt dem. *Han har sendt mig for at bringe godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde, for at sætte undertrykte i frihed, for at udråbe et nådeår fra Herren.* Og hans bysbørn i synagogen gav ham deres bifald. Det var fantastisk stort. Tænk, at Gud lod sine løfter gå i opfyldelse, og at Jesus var den, Skriften fortalte, at han var. Er han det, da er også vores virkelighed ny. Det, han siger og gør, ikke bare smitter af på vores virkelighed, men forandrer den, ja, forvandler vores situation fra at være elendig til at være herlig. De var begejstrede. Men i næste øjeblik blev der stille. De sammenlignede det, han sagde, med det, de så. Og da spurgte de hinanden og sig selv: *”Er det ikke Josefs søn?”*

Sådan kan det også gå os. Når vi mærker, hvad ord kan gøre, og hvor velgørende og sande de er, og hvor meget de kan udrette mellem Gud og os og mellem os mennesker indbyrdes, da kan det ske, at vi pludselig spørger os selv, om det ikke ”kun er ord”. Vi lader ikke det gode ord gælde. Når venner sætter spørgsmålstegn ved hinandens ord, svinder håbet ind, og den glæden over hinanden synker i grus. Med ét krakelerer fællesskabet mellem os og dem, som sagde disse gode ord til os og om os.

Hvad skulle Jesus gøre? De troede ham ikke. Her kom han. Guds Søn var blevet menneske for at være deres frelser – og vores. Han forkyndte et glædeligt budskab for fanger, fattige og blinde. Måske var det ikke mindst det, han gjorde *dem* til i sin prædiken, de havde svært ved at acceptere. ”Fattige, blinde og fangne” – var det dem? Havde de mon brug for et nådeår? Var det deres behov? Var det ikke andre, som havde brug for tilgivelse? Når de så sig rundt i synagogen og så på sig selv, mente de ikke, at prædikenen var meget værd.

Det ligner lidt, hvad der fandt sted ved Jesu kors. Man ønskede beviser og sagde til Jesus: *”Hvis du er jødernes konge, så frels dig selv.”* Men han blev hængende og bad i stedet for sine fjender: *”Fader tilgiv dem ...”* Det han sagde, det blev de selv. De blev tilgivet, bådet og frikendt. Og han tog en røver med i paradiset. Det skete med ordene: *”Sandelig siger jeg dig, i dag skal du være med mig i Paradis.”* Jesu ord fra korset havde tændt troen i røverens hjerte. Ordet skabte det, som Jesus sagde. Sådan er Guds ord.

Gud holder, hvad han lover

”I dag er det skriftord, som lød i jeres ører, gået i opfyldelse.” Alle Guds løfter er opfyldt i Jesus Kristus. Når disse forjættelser forkyndes ind i vores hjerter og ind i vores fattigdom, fangenskab, blindhed og undertrykkethed, da udråbes et nådeår, og livet bliver forvandlet. - Ikke for andre at se,

måske, men for dem, som tror. Troens verden er en virkelig verden. Her er håb og fremtid. Vi ved, at Herren taler sandt. Vi mærker dommen, og vi mærker nåden i vores samvittighed.

To eksempler

Jesus nævnte to eksempler på Guds ords virkekraft overfor sine tilhørere. Det ene fra Elias' tid og det andet fra Elisas tid.

1) Enken i Zarepta på profeten Elias' tid: Der var tørke i Israel. Kun få mennesker troede stadig på Gud. Og hungeren truede. I den situation sendte Gud sin profet til en enke udenfor Israel, for at han skulle lade hende sørge for sig, og for at han – ved Guds ords kraft – skulle bringe hende og hendes søn Guds hjælp. Der fortælles, hvordan enken i tillid til profetens ord brugte det sidste, hun havde af mel og olie. Og mens hun brugte det sidste, sørgede Gud for, at der stadig var både mel og olie til at bage brød af. Der står i 1. Kongebog: *Så gik hun bort og gjorde, som Elias havde sagt. Og både han og hun og hendes familie fik føden i lang tid. Krukken blev ikke tom for mel, og kanden kom ikke til at mangle olie, efter det ord, Herren havde talt ved Elias.* Sådan er Gud. Sådan er hans ord. Han gør, hvad han gør for hjerterne. Og han sørger for os. Sådan var det i Gamle Testaments tid. Sådan er der også nu, sagde Jesus. - Ikke de selvretfærdige i Israel, men en enke udenfor Israel, blev hjulpet ved Guds ord og gennem Guds profet. Vi får ikke efterfortjeneste, men af nåde.

2) Og det andet eksempel var fra profeten Elisas tid. Her blev en syrisk hærfører helbredt for sin spedalskhed, mens ingen i Guds eget folk blev helbredt. Profeten sagde til Na'aman: *"Gå hen og bad dig syv gange i Jordan, så bliver du rask"*. Men hærføreren blev vred. Han havde forventet sig noget helt andet af Guds mand. Men hans tjenere sagde: *»Fader, hvis profeten havde sagt noget svært til dig, ville du så ikke have gjort det? Så meget mere nu, da han blot har sagt: Bad dig, og bliv ren!«* Gud gør det enkelt og let. Men tilhørerne i Nazareth følte sig krænket ved sammenligningen med en fattig hedensk enke og en ugudeligt spedalsk hærfører.

Vores behov – og vores frelse

Hvad er et for et fangenskab, Jesus vil befri os mennesker fra? Hvad er det for en blindhed, han helbreder for? Både legemlig og åndelig blindhed! Både fysisk og åndeligt fangenskab! Begge dele. Syndefaldet har ramt os på begge måder. Derfor må frelsen både være legemlig og åndelig. Åndelig, så vi får troen, og så fællesskabet med Gud genoprettes. Og legemlig, så vi på den yderste dag må stå op til evigt liv og salighed. Og befrielsen og frelsen udfører Gud overfor os ved at tale til os. "I dag er det skriftord, som lød i jeres ører, gået i opfyldelse."

Vi ved, hvad vi kan gøre for hinanden med ord – både skade og hjælpe. Og vi ved, at ord har en sådan magt til at skabe, selv om de kommer fra mennesker. Så meget mere kan Guds ord skabe tro og håb hos os. Fremtid og liv. Kærlighed og tjeneste. Få os til at gå videre – med håb. Det profetord, som Kristus har opfyldt, skal vi høre i vore menigheder i det kommende år. Mon det så ikke bliver både godt, glædeligt og saligt at være til? Jo. Det kan slet ikke blive andet end godt. Men i Nazaret jog de ham bort. ...

Lad os bede sammen til vor Herre Jesus: Herre, blive hos os – i din fattigdom og fornedrelse som den korsfæstede - og i din herlighed og rigdom som den opstandne frelser, der lever i din menighed. Amen.

Lagt på www.vivit.dk 20.12.2007